

Toelichtende nota Velt vzw Inrichting volkstuinen oproep 2015 VLM

Deze nota geeft een overzicht van de belangrijkste elementen voor de projectaanvraag en enkele tips voor een sterk projectdossier. Hij is gebaseerd

- op de ervaringen van Velt bij de opmaak en de beoordeling van projectdossiers bij de gelijkaardige oproep *Volkstuinen 2012* en *Volkstuinen 2014*. Bij deze laatste oproep was Velt partner bij 9 nieuwe initiatieven. Ze werden goedgekeurd en verkregen allemaal de gevraagde subsidie, zie <http://www.velt.nu/nieuws/gewaardeerde-partner-samentuinen?from=so>
- op de informatie van de VLM gegeven op de inspiratiedag op 24 april 2014 te Brussel.

We gebruiken het 'Aanvraagformulier inrichting volkstuinen 2015' als leidraad om alle punten op de juiste plaats te vermelden, zie <http://www.ipo-online.be/Projecten/lopendeprojecten/Volkstuinen%20in%20Vlaanderen/Pages/volkstuinieren.aspx>

Er zijn een aantal criteria die de jury hanteert om te beslissen of je dossier al of niet ontvankelijk is. Hieraan dient je aanvraag te voldoen, in een volgende stap wordt je dossier door de jury inhoudelijk beoordeeld. Als je ze niet toevoegt in je dossier, wordt je aanvraag als onontvankelijk beschouwd, wat betekent dat je aanvraag niet in aanmerking komt voor een verdere inhoudelijke beoordeling. We vermelden dit, **geel gearceerd**, bij de betreffende elementen.

1. Naam

2. Lokalisatie van het project

- Je geeft een exacte aanduiding van het perceel van je tuin, via kadastrale gegevens en met vermelding van de exacte oppervlakte – **ontvankelijkheidscriterium**
- Geef, voor zover dat al gekend is, een inschatting van het beoogd aantal tuinperceeltje.
- Bij twijfel tussen verschillende percelen wordt het dossier niet ontvankelijk verklaard. Als de tuin op meerdere kadastrale percelen gelegen is, dienen ze aaneengrenzend te zijn.

Tip: Als je wil tuinieren op meerdere percelen die niet bij elkaar liggen, kies je één perceel uit als onderwerp van je projectaanvraag.

3. De eigendomssituatie

- De eigendomssituatie is, bij voorkeur, stabiel en duidelijk
 - een voorbeeld: de gemeente is projectpromotor, het perceel is eigendom van de gemeente die aangeeft dat de grond voor 20 jaar kan gebruikt worden als volkstuin
- De eigendomssituatie kan ook niet stabiel zijn
 - een voorbeeld: een landbouwer stelt een landbouwperceel ter beschikking van een groep tuiniers, via een gebruiksovereenkomst voor 5 jaar
 - zulke initiatieven komen ook in aanmerking, maar de subsidieerbare kosten voor investeringen en infrastructuur zijn geplafonneerd (zie punt 9)

- Je illustreert de eigendomssituatie via officiële documenten die je als bijlage bij de projectaanvraag voegt – **ontvankelijkheids criterium**
- Je illustreert, zowel bij een stabiele als een niet stabiele eigendomssituatie, voor hoeveel jaar het gebruik van de grond voor volkstuinten kan gegarandeerd worden via ondertekende intentieverklaringen of gebruiksovereenkomsten - **ontvankelijkheids criterium**
 - bv. een beslissing van de gemeenteraad dat het perceel voor 20 jaar gebruikt wordt als volkstuin
 - bv. een gebruiksovereenkomst tussen de landbouwer, eigenaar van de grond, en de tuiniers, gebruikers van de grond, voor 5 jaar

4. Vergunningsplicht

- Je moet aangeven in je projectaanvraag voor welke inrichtingswerken je vergunningsplichtig bent - **ontvankelijkheids criterium**
 - Je moet alle stappen aangeven die er moeten gezet worden om de nodige vergunningen te bekomen - **ontvankelijkheids criterium**
 - Je moet aantonen in welke fase de verschillende stappen zich bevinden - **ontvankelijkheids criterium**
 - Je moet een tijdschema opstellen dat aangeeft wanneer alle stappen doorlopen zullen zijn – **ontvankelijkheids criterium**
- ➔ Belangrijk: je hoeft bij de indiening van de projectaanvraag de vergunning(en) nog niet in je bezit te hebben.
- ➔ Waarvoor heb je een vergunning nodig: de constructie van een tuinhuis.
Let op: de vrijstelling voor bijgebouwen tot een oppervlakte van 40m² geldt enkel voor 'bij'gebouwen. Een alleenstaand tuinhuis wordt niet beschouwd als een 'bij'gebouw.
Meer info: http://www2.vlaanderen.be/ruimtelijk/docs/brochure_vergunningen_w.pdf
- ➔ Regelmatig komt de vraag of er een vergunning of meldingsplicht is voor het plaatsen van manuele grondwaterpompen. Dit is in niet nodig:
- wanneer het water uitsluitend via een handpomp opgepompt wordt
 - wanneer het debiet minder dan 500 m³/jaar bedraagt en die uitsluitend voor huishoudelijke doeleinden gebruikt worden.
- Als je manuele grondwaterpompen voorziet in de tuin, vermeld dan dat er geen vergunning of meldingsplicht nodig is en verwijs dan naar de communicatie van de Vlaamse overheid hierover: lv.vlaanderen.be/nlapps/docs/default.asp?fid=337.
- ➔ Het verkrijgen van de vergunningen wordt mee bepaald door de bestemmingszone van je perceel voor de volkstuin. Verifieer de bestemmingszone waarin je perceel zich bevindt. Er zijn een aantal bestemmingszones waar een volkstuin als zone-eigen beschouwd wordt. Hierin zijn constructies zoals een ruim tuinhuis vergunbaar (zie punt 4). Deze zones zijn:
- woongebied
 - recreatiegebied
 - parkgebied
 - gemengd openruimtegebied
 - zone voor openbaar nut
- Let op: ligt je perceel in een andere bestemmingszone, dan zijn 'kleine constructies' vergunbaar, cf. *Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening, art. 4.4.4 betreffende het sociaal-cultureel of recreatief medegebruik - §1: In alle bestemmingsgebieden kunnen, naast de handelingen die gericht zijn op de verwezenlijking van de bestemming, ook handelingen worden vergund die gericht zijn op het sociaal-*

culturele of recreatieve medegebruik, voor zover ze door hun beperkte impact de verwezenlijking van de algemene bestemming niet in het gedrang brengen.

Tip: ga zeker langs bij de stedenbouwkundige dienst van de gemeente. Niemand is beter op de hoogte van de lokale situatie en regels dan zij. Zij kunnen je wegwijs maken in de mogelijkheden en de te volgen procedures.

5. Bodemkwaliteit

- Je laat vooraf een bodemanalyse uitvoeren voor het bepalen van de bodemvruchtbaarheid (pH, gehalte organische koolstof) door een erkend laboratorium:
<http://www.lne.be/themas/bodem/erkenning-laboratoria>
- Je voegt de resultaten van deze analyse én het bemestingsadvies toe in je projectaanvraag – **ontvankelijkheidscriterium**
Het bemestingsadvies omvat gegevens omtrent het toedienen van organisch materiaal (voor een optimaal gehalte aan organische koolstof) en al of niet bekalken (voor een optimale pH).
- Je geeft aan hoe je het bemestingsadvies zal realiseren op het perceel.

Tip: Velt werkt samen met de Bodemkundige Dienst van België, één van de erkende labo's, voor de analyse van de bodemvruchtbaarheid. Werkwijze:

- *de staalname gebeurt ter plaatse door een staalnemer van de BDB, of door jou zelf, met behulp van een leidraad en een doosje van de BDB, kijk hier:*
<http://www.bdb.be/Productendiensten/Analysesadviezen/Bodemanalysetuin/tabid/312/lanquage/nl-BE/Default.aspx>
 - *er wordt een standaardanalyse uitgevoerd op het staal: bodemsoort, pH, humusgehalte en een aantal voedingsstoffen worden bepaald*
 - *als je het resultaat hebt, stuur je die door naar Velt. Velt koppelt aan het standaard bodemonderzoek een ecologisch bemestingsadvies, op basis van compost.*
 - *als je met Velt als partner in zee wil, kan je gebruik maken van het partnership tussen BDB en Velt, daar zit ook een korting aan vast, cf.*
<http://www.velt.nu/word-lid/ledenvoordeel/tuin/bodemkundige-dienst-van-belgie-3001-heverlee>
 - *contactpersoon bij de BDB voor particuliere tuiniers is Rebecca De Lavie (e-mail: rdelavie@bdb.be, tel. 051-20 54 00)*
- Je omschrijft de geschiedenis van het perceel - **ontvankelijkheidscriterium**
Zo krijg je een beeld van mogelijke vervuiling. Hiervoor verifieer je bij buurtbewoners en bij de milieumambtenaar naar het voormalig gebruik, bv. landbouwactiviteit, speelweide, bedrijf, industriële activiteit, ... Bij groenten kunnen zware metalen, PAK's en minerale oliën een risico vormen. De resultaten van een bodemanalyse op deze vervuilende stoffen (zware metalen, PAK's, ...) zijn NIET nodig bij de indiening van de aanvraag.

Tip: Om een inschatting te kunnen maken van het risico op vervuiling op het perceel verifieer je ter plaatse en bij de milieumambtenaar het volgende:

- *is er ooit sprake geweest van een puntvervuiling op het perceel (lekkende stookolietank, allerlei rommel, afvalverbranding, ...)*
- *ligt er een drukke autoweg of spoorweg < 30 meter afstand van je perceel?*

- zijn er industriële activiteiten in de buurt, tot op ong. 500 meter afstand van je perceel?
- zijn er gekende bronnen van verontreiniging in de buurt van het perceel?

Extra info vind je terug op de website <http://www.gezonduiteigengrond.be>, met een webtool die via gerichte vragen de belangrijkste risicofactoren in kaart brengt. Na afloop krijg je een persoonlijk advies. Handig om je eigen situatie in kaart proberen te brengen.

- Als je aanvraag gaat over tuinieren in bakken, dien je vooraf geen bodemanalyse van de bodemvruchtbaarheid van de aangevoerde grond te bezitten. Van zodra je start, kan je die analyse laten uitvoeren en de resultaten aan het projectsecretariaat bij VLM overmaken.

6. Projectinhoud - ontvankelijkheidscriterium

- Geef aan of het gaat om:
 - de aanleg van een nieuwe volkstuin
 - de uitbreiding van een bestaande volkstuin
 - de modernisering van een bestaande volkstuin
- Omschrijf je project zo gedetailleerd mogelijk, en omschrijf voor alle selectiecriteria van de jury zo concreet mogelijk hoe je dat invult. Op basis van jouw invulling van deze selectiecriteria krijg je een quotering en wordt een rangschikking opgemaakt. De selectiecriteria zijn:
 - stand van zake inzake vergunningen (zie ook punt 4)
 - behoefte aan volkstuinen (zie verder)
 - verhoging van de levenskwaliteit
 - aandacht voor bodemkwaliteit en bodembeheer
 - aandacht voor gezondheidsthema's
 - stimuleren van de sociale cohesie in de buurt
 - aandacht om specifieke doelgroepen in de tuin te betrekken
 - aandacht voor landschappelijke inkleding
 - de voorbeeldfunctie van het project
 - de uitvoeringstermijn van het project
 - dit wordt ook apart als **ontvankelijkheidscriterium** vermeld; je voldoet hieraan door de opmaak van een stappenplan met een tijdslijn, bv. in blokken van telkens 2 maanden.

Tip: Om de behoefte aan volkstuinen te bepalen zijn er twee parameters van belang: de maatschappelijke behoefte en de theoretische behoefte. De maatschappelijke behoefte kan je staven aan de hand van reële, concrete gegevens, bv.:

- *interesse van buurtbewoners (aantal deelnames aan info-avond, reacties op aankondiging van een volkstuininitiatief, volkstuin als prioriteit bij lokalen verenigingen, ...)*
- *de aanwezigheid van wachtlijsten bij bestaande volkstuinen*

De theoretische behoefte bepaalt, per regio of per gemeente, de behoefte op basis van bestaande volkstuinen in relatie tot de bevolkingsdichtheid. Je kan verifiëren welke behoefte er is in jouw gemeente via uitgevoerd onderzoek van de UGent. Consulteer hiervoor het overzicht p.10-25 in de "Handleiding voor gemeenten over de aanleg van een volkstuinpark",

http://www.velt.nu/sites/files/content/documenten/Samentuinen/handleiding_voor_gemeenten_ove_r_de_aanleg_van_een_volkstuinpark.pdf

- Omschrijf zo gedetailleerd mogelijk de realisatie in een stappenplan, met een zo duidelijk mogelijke inschatting wat je wanneer voorziet. Het project is realiseerbaar op drie jaar, dus met start ten vroegste begin 2016, na een eventuele goedkeuring, en loopt af uiterlijk einde 2018. Maak hierbij een duidelijk onderscheid tussen 3 blokken.
 - investeringen en infrastructuur
 - implementatie bodemanalyse en bodemzorg
 - uitvoering diverse inrichtingswerken
 - vorming en begeleiding
 - basiscursus ecologisch tuinieren
 - praktijkbegeleiding tuinieren en groepsdynamica met oa. opmaak tuinreglement
 - extra begeleiding indien specifieke doelgroepen in de tuin actief zijn (senioren, andersvaliden, anderstaligen...)
 - communicatie en promotie, om
 - de lokale inbedding van de tuin te versterken (bv. organisatie infoavond voor buurtbewoners) en open te stellen naar specifieke doelgroepen (anderstaligen, andersvaliden, ...)
 - gezondheidsthema's te promoten (verse voeding van eigen teelt, lichaamsbeweging, ecologisch tuinieren is goed voor jezelf én je omgeving, ...)
 - het belang van lokale voeding te benadrukken

7. Beoogde resultaten

De beoogde resultaten kunnen op verschillende vlakken liggen. Enkele voorbeelden die je hier kan vermelden zijn:

- Een Volkstuin kan een locatie zijn die voor buurtbewoners fungeert als
 - ontmoetingsplaats tussen verschillende generaties en culturen
 - ontmoetingsplaats waar de betrokkenheid tussen buurtbewoners verhoogt – stimuleren sociale cohesie
- Een volkstuin is een plaats
 - waar natuurbeleving in de stad kan plaats vinden
 - waar mensen die over weinig/geen grond beschikken toch zelf groenten kunnen telen
 - waar mensen samen leren ecologisch tuinieren
- Een volkstuin levert een bijdrage tot een gezonde levensstijl:
 - tuinieren zorgt voor lichaamsbeweging
 - tuinieren zorgt voor verse, vitaminerijke groenten en bessen

De manier waarop je deze beoogde resultaten bereikt kan je in punt 6, projectinhoud, gedetailleerd omschrijven.

8. Samenwerking en taakverdeling

De betrokkenheid van de partners geef je beknopt in deze rubriek weer. Je vermeldt

- concrete contactgegevens zodat VLM, indien gewenst, één en ander kan checken
- een beknopte omschrijving van de rol.

De taakverdeling tussen verschillende partners is een **ontvankelijkheidscriterium**. Besteed voldoende aandacht aan het concreet benoemen van de rol van elke partner. Dit illustreert meteen de geïntegreerde opmaak van je projectaanvraag.

Tip: Een aparte engagementsverklaring van elke partner bevestigt hun rol. Zulke verklaring is een aanrader, maar niet strikt noodzakelijk. Het vermelden van juiste contactgegevens en een beknopte omschrijving van de rol is wel noodzakelijk. Hieronder een voorbeeld hoe Velt als partner in een projectaanvraag vermeld wordt, met verwijzing naar de projectinhoud (punt 6) waar de visie en de concrete aanpak toegelicht wordt.

Naam: Velt

Adres: Uitbreidingstraat 392c

Postcode en gemeente: 2600 Berchem

Tel: 03 281 74 75

Fax: 03-281 74 76

E-mail: info@velt.be

Statuut: vzw

Naam verantwoordelijke: Jan Vannoppen, directeur

Contactpersoon projectrealisatie: Lieven David, medewerker moestuin

Rol van de partner binnen het project:

- *Advies bij de inrichting van de volkstuin*
 - *Begeleiding van de tuiniers:*
 - *Basiscursus ecologisch tuinieren (4 sessies), winter 2014-2015*
 - *Praktijkbegeleiding samen ecotuinen 2015, tweewekelijks, maart-oktober*
 - *Praktijkbegeleiding samen ecotuinen in 2016, maandelijks, maart-oktober*
- Zie punt 6 voor een meer uitgebreide omschrijving.*

9. Financieringsplan - **ontvankelijkheidscriterium**

- Je maakt een heldere begroting, met een duidelijk overzicht van de kosten en de inkomsten.
- Je gebruikt voor de kosten de volgende rubrieken:
 - voorbereidingskosten (oa. kosten bodemanalyses uitgevoerd na 12 mei 2015, lanceringsdatum van de oproep)
 - externe expertise (oa. kosten voor advies en praktijkbegeleiding door Velt)
 - investeringen en infrastructuurwerken
 - communicatiekosten
 - verplaatsingskosten
 - werkingskosten
 - personeelskosten (enkel voor personeelsleden die vrijwilligers van de tuiniersgroep vormen en begeleiden)
- Je gebruikt voor de inkomsten de volgende rubrieken
 - subsidie VLM oproep 2015 (max. 75% van het totale bedrag)
 - overige inkomsten, te verduidelijken per inkomstenbron (min. 25% van het totale bedrag)
- Je geeft duidelijk aan wie de projectpromotor is: het gemeentebestuur, het OCMW-bestuur of de indienende vzw. De projectpromotor staat in voor de cofinanciering (25% van het totale budget). Dit moet duidelijk in de begrotingstabel en in de projectaanvraag vermeld worden.
- Je houdt rekening met de eigendomssituatie (zie punt 3). Bij een tijdelijke volkstuin wordt de subsidieerbare kost voor investeringen en infrastructuurwerken beperkt tot de strikt noodzakelijke kosten voor watervoorziening en bodembeheer met een plafond op 7.000 euro. Kosten voor omheining, paden, hagen, berghokken en tuinhuisjes komen in dit geval niet in aanmerking voor subsidie.